

et statsoeconomisk Standpunkt betragtet, er til Tab og Skade for Landet i det Hele, og at det, naar Regjeringen, netop i Erkjendelse heraf, ved den nævnte Forordning har aldeles forbudt for Fremtiden at indgaae Contracter om saadant Arbejde for en længere Tid end eet Aar ad Gangen, maatte gjøre et meget uheldigt Indtryk paa de Huusmand, som ved tidligere Contracter have paataget sig slikt Pligtarbejde for deres hele Fæste- eller Leietid, dersom der ei aabnedes dem Udgang til at kunne erholde det ophævet mod et passende Vederlag.

Commissionen har derhos med Hensyn til den Fremgangsmaade, der maatte være at anvende ved dette Pligtarbejdes Afløsning, blandt Andet yttret, at den ikke misfjender de betydelige Fortrin, som vilde opnaaes, hvis man kunde basere Afløsningen paa en fast Gjennemsnitspris, men at det, efter dens Anskuelse, ikke saameget ere Forskjellighederne i Arbejdspriserne i de forskjellige større Afdelinger af Landet (idet Gjennemsnitspriserne i de forskjellige Aalter efter de derom modtagne Beretninger, ikke ere saa forskjellige, som man kunde have ventet), som disse Prisers, ved Arbejdsstederenes Beliggenhed i Nærheden af Kjøbstæder, Fabriksetablissementer, m. v., foranledigede Forskjelligheder i enkelte mindre Districter, der gjøre det vanskeligt at fastsætte en Gjennemsnitspris for hele Landet, og at netop den saaledes udhævede Omstændighed taler ligesaa meget imod at etablere Gjennemsnitspriser for enkelte mindre Afdelinger af Landet, saasom de forskjellige Jurisdictioner, o. s. v.

Da derhos Taxationer dog ikke vilde kunne undgaaes med Hensyn til Lods- eller Stykarbejde, og da de Grunde, som tale imod Taxationer i Almindelighed, for en stor Deel vilde bortfalde, hvis det kunde lykkes at ordne disse paa en hensigtsmæssig og retfærdig Maade, har Commissionen, foruden at fremsætte forskjellige Bemærkninger ved Sagens Detail, søgt at løse denne Opgave ved at fremsætte et selvstændigt Forslag i den omhandlede Henseende.

Ved paany at tage Sagen under Overvejelse har Ministeriet i alt Væsentligt maattet tiltræde det nævnte Forslag. Og da det, med Hensyn til det af Landbocommissionen Bemærkede, maa antages, at Bestemmelsen af

faste, nogenlunde tilfredsstillende Gjennemsnitspriser for Dagarbejde, hvorpaa en Afløsning kunde baseres, vil være forbunden med næsten uovervindelige Vanskeligheder, medens Mislighederne ved Taxationer i Almindelighed synes at være i alt Fald i høj Grad formindskede ved det omhandlede Forslag, er det anseet rettest, at Afløsningen af det paagældende Pligtarbejde i ethvert enkelt Tilfælde, hvor Parterne ei imellem sig kunne komme overeens derom, bør begrundes paa en Taxation af dets Værdi, skjøndt det er umægteligt, at Bestemmelsen af faste Arbejdspriser vilde gjøre Afløsningen ulige simple og mindre bekostelig.

Med Hensyn til det af Landbocommissionen Bemærkede, er derefter af Indenrigsministeriet udarbejdet foranstaaende Udkast til en Lov om Afløsning af det Pligtarbejde, der forinden Udstedelsen af Forordningen af 27de Mai 1848 er betinget af Huse og Boliger paa Landet.

Idet Ministeriet, med Hensyn til Motiveringen af de §§ i nærværende Udkast, der ere af samme Indhold, som de tilsvarende §§ i Lovudkastet om Gaardmandshøveriets Afløsning, maa henvide til Motiverne til sidstnævnte Udkast, bemærkes iøvrigt Følgende:

ad § 1.

Det er af Landbocommissionen foreslaaet, at den omhandlede Lov maatte, foruden det Pligtarbejde, der ved Contracter, afluttede for Udstedelsen af Forordningen af 27de Mai 1848, lovligt er betinget af Huse og Boliger paa Landet, ogsaa omfatte det Naturalarbejde, der ved Arvesætte eller andre lignende Overdragelser i den forbigangne Tid mnligt maatte være betinget af Huusmand, hvorved en Overensstemmelse vilde opnaaes med, hvad der er foreslaaet i Henseende til Omfanget af den paa tænkte nye Lov om Gaardmandshøveriet; og Ministeriet maa tiltræde dette Forslag, da en Udgang til det sidstnævnte Naturalarbejdes Afløsning endog i en høiere Grad synes ønskelig, end til det førstnævnte, hvilket dog ved de nævnte Contracters Udløb uden videre vilde ophøre.

Landbocommissionen har været enig med Ministeriet saavel i, at Afløsningen bør kunne fordres af hver enkelt Huusbeboer, da hver enkelt Pligtarbejde udgjør et særegent Contract-